

que figura en el pressupost, consignada per a ensenyança superior, la creiem suficient per a poder organitzar una escola i no donar-ho a una gent que encare som molts els que no sabem si estàn en condicions, ni si han complert lo reglamentari en tot mestre que's dediqui a dit ensenyament.

El càrrec de mestre de segona ensenyança, com tot altre càrrec, ha de recaure en homes que tinguin els seus estudis i la seva carrera; que hagin passat pels requisits que marca la llei, que estiguin organitzats com tots els demés ciutadans, que tinguin obligacions i que amb el seu petit o gran esforç treballin per al bé de la societat. No ha de donar-se, càrrec tal, a una gent sens organització familiar, sens obligacions que atendre, i que tot el bé que vulguin a la societat, sigui'l d'haver-se'n retirat per a viure apartats d'ella, egoïstament.

Les idees republicanes, de que sempre ha fet gala l'actual arcalde, és el que no permet de cap manera posar en pràctica dit acord; ni les declaracions lliberals i democràtiques que han estat programa d'aquest ajuntament, permeten que oficialment s'apoiï l'escola dels Pares Conventuals. Per això, nosaltres els preguntem: Senyors lliberals, ¿a on és la seva democràcia? ¿A on és la llibertat que testimonien amb la creació d'escoles neutres? ¿A on és el bé dels treballadors, si vostès prefereixen protegir als homes que voluntàriament renunciïn a crear una llar, en lloc d'apoiar als que s'imposen l'obligació ciutadana de treballar per a donar pa a la família que tenen constituïda?

Els senyors lliberals demòcrates han caigut en un erro; portant aquest acord a la realització, demostraran que sol's fan alardes de llibertat en circumstàncies que veuen que's ha de ésser favorable a certes conveniències. Però davant de l'injustícia que ara s'està fent al poble, s'alça la nostra protesta. I si malgrat nostra protesta no's deslliga a Granollers de tot compromís i no se li dona'l col legi de segona ensenyança a que té dret, serà allavors que tot el poble's cuidarà de que no trepitgin els seus drets.

RÀPIDA

JOGUINES — *Es la diada. Els nins reben els presents dels seus respectius Reis d'Orient. Els béls somnis dels infantons, en aquesta dia des, són l'única realitat viventa en les hores que van transcórrer depressa, vertiginosament, per als homes grans, amb quietud des esperant per a l'alegre mainada que espera...*

Fins tot sembla infantil en aital sojorn de la commemoració bíblica. La política, sobre tot, apar disfregada per un gest infantivol d'inconsciència col lectiva. Adhuc el teatre internacional sembla un verdader teatre d'infants on s'hi representa... la joguina de la Pau

Coses de l'Orfeó

Insistint

Ja han passat tres setmanes que don Francesc Torras Villà va prometre una reunió general de socis de l'«Orfeó Granollers», per a tractar de l'injusta suspensió de soci protector

de dita entitat, dictada contra'l nostre company de redacció, l'Amadeu Barbany.

Ja fa vintiún dies que'l senyor Torras va dir que abans de vuit dies en Barbany podria apel·lar-se en contra del càstic que se li ha imposat.

Fins ara, havíem donat algú valor a les paraules d'en Torras; d'avui endavant, haurem de deixar que'l vent se les emporti.

Dugué creure ell que, un cop acabat de des-empenyar el seu càrrec de president de «L'Unió Lliberal» i de l'«Orfeó», els que el rellevessin ja s'apanyarien. Bé, molt bé; al lí i al cap això és molt natural en els senyors que usen *diplo-macia* de la fina en tots els seus actes; però ara nosaltres advertim al nou president, en Joan Montañà, que no estem disposats a que'l Comitè de l'«Orfeó», l'organisme director d'una secció de «L'Unió Lliberal», presidit per qui ha blasonat més de demòcrata en aquest poble, pugui castigar a un soci pel sol fet d'haver censurat la conducta social del que fins fa poc era president de l'«Orfeó», pugui suspendre dels seus drets a un soci, perquè ha dit que la gestió del president era funesta i d'una gran ineptitud.

Ja ho sab, doncs, el senyor Montañà: una de les seccions que vostè presideix, va castigar a un soci pel sol fet d'exposar el seu criteri; pel sol fet de criticar l'actuació d'un home que'l dia que's plagui deixar-nos parlar en plena reunió, se convencerà tot hom de si tenia o no raó el nostre company i amic, al dir el que deia.

Vostè, senyor Montañà, que és republicà i que, com a tal, deu creure en la llibertat de pensar i en el dret de defensa individual i col·lectiva, no deu permetre, per cap motiu, aquesta manera tant arbitrària de procedir.

Creiem que, per a donar fe dels seus ideals, farà efectiva la promesa del que'l va precedir en el càrrec que avui desempenya, i que, com ell no *escorrerà'l butxo* a l'hora de practicar la llibertat i democràcia que tant se predica.

Si no se'ns vol donar la reunió promesa, que's digui i en demanarem una altra.

El Casal de la Llibertat a Granollers no ha de tirar vels per damunt de les anomalies comeses pels que ocupin càrrecs: molt al contrari, deu deixar que s'aclareixin coses i, sobre tot, com a lliberals, deu haver de respectar els drets de lleítima defensa que a tot-hom li pertiquen.

Per a avui, prou; tant sols ens resta recordar als que governen l'«Orfeó», que no estem disposats a aguantar i a callar, sino que arribarem fins allà on sigui necessari, per a fer-nos respectar en nostres drets, en la defensa d'un company ultratjat.

ASPECTES DE LA GUERRA

(Del nostre redactor-corresponsal a París)

ELS NEUTRES DAVANT LA GUERRA

Vet-aquí al president Wilson, acompanyat d'alguns comparses, en l'escenari del teatre de la Guerra, habillat de Josuè i amb pretensions de parar novament la marxa del Sol, per a evitar el cap-vespre del militarisme prussià i així consagrar la seva victòria davant del món actual i davant de les generacions del pervindre.

¿Com és això?

¿On és el vostre panfilisme imperturbable?

Foren cegos i muts quan els exèrcits de la llibertat reculaven, ametrallats a Bèlgica i a França; foren cegos i muts quan les cadenes s'estrenyien sobre les petites nacionalitats esclavitzades.

¿A què veniu, ara?

Havem dormit tant fort, durant dos anys i mig, que no vos despertà'l tronar del 42 alemany, ni vos despertà'l cançiller de l'imperi, quan en veu ben alta digué que la necessitat no té llei i que's tractats són troços de paper; havem restat impassibles davant l'odiosa violació de la frontera belga pels satèlits del kaiser; havem seguit incommovibles davant l'espantosa matança de patriotes belgues, serbis i francesos que posaven solament la muralla del seu entusiasme i els seus pits descoberts davant de l'immensa màquina militar prussiana.

¿Per què sortiu, ara, a parlar de sentimentalisme?

¿Per què veniu a preguntar a les nacions aliades els fins de la seva guerra, vosaltres que deixàreu que Alemanya, en plena potència militar i financiera, descarregués la brutal tempesta sobre Europa, sense preguntar-li les raons que tenia per a fer-ho, sens demanar-li's fins que perseguia?

¿Per què preteniu intervenir, en l'hora suprema en que la metralla lluita contra la metralla, en que comença a entreveure's el sol de la victòria del dret i de l'humanitat, en que la fam i l'impotència comencen a rosegat les entranyes dels imperis centrals?

¿Veniu, per ventura, a fer una reproducció immensa d'aquella lluita de Montiel, que costà la vida a don Pere I de Castella, reservant-vos el paper de Duguesclin?

Valia més que seguissiu dormint, en lloc de venir a actuar de partiquins en les maniobres estratègiques de l'Estat Major del kaiser; valia més que callessiu, en lloc d'adquirir la responsabilitat possible d'una pau sotsmesa sempre a la voluntat d'un sobirà amb enveges imperia-listes.

Avui la vostra intervenció és un sarcasme. Les vostres mires sentimentals, són mires egoïstes; les vostres pretengudes negociacions, són intrigues. Si així substituissiu les paraules estariem més aprop de la sinceritat i de la certesa.

Afortunadament per a les generacions futures, ha fallat la vostra maniobra prò Germania com fallaren els seus canons davant dels forts invencibles de Verdún. França fa cada jorn nous sacrificis: calefacció, llum, aliments, tot lo més indispensable va mimvant i va encarrint-se; en els hospitals segueixen entrant-hi mutilats per obusos, per metralla, per bales de fusell; en el front, segueixen els soldats enfonsats en el fang, lluitant contra'l temps i contra els *beches*; comerç, navegació, indústria i agricultura marxen com Déu vol...

I, malgrat tot, el poble no vol la pau alemanya; aquesta pau que's conservaria sols pel temor als armaments de l'enemic, que seguirien creixent, creixent, absorbint sempre les més imperioses necessitats de les nacions futures.

Torna-te'n, Wilson. El sol ha de seguir la seva ruta.

No sou vosaltres, neutres, —que, com corbs, vos heu engraiat a costa de la sang dels martres, — els que heu de parlar, sino aquells que, a prop de les llars apagades, passen fam i fred; aquells que treballen i que lluiten per a aguantar dinasties de vampirs; aquells que sos-